

थ्रेफ्ट ऑफ डायमंड्स

लेखक

जेम्स हॅडली चेस

स्वैर अनुवाद

मधुकर हुद्दार

रिया पब्लिकेशन्स, कोल्हापूर

प्रमुख वितरक

B 276

अजब डिस्ट्रिब्युटर्स

६७८-ई, निदान हॉस्पिटलसमोर,
शाहूपुरी, २ री गल्ली, कोल्हापूर.
ajabpublications@gmail.com

थ्रेप्ट ऑफ डायमंड्स : मधुकर हुद्दार

© सुरक्षित

प्रकाशक

रिया पब्लिकेशन्स्,
६७८-ई, निदान हॉस्पिटलसमोर,
शाहपुरी, २ री गल्ली, कोल्हापूर.

riyapublications@gmail.com

प्रमुख वितरक

अजब डिस्ट्रिब्युटर्स
६७८-ई, निदान हॉस्पिटलसमोर,
शाहपुरी, २ री गल्ली, कोल्हापूर.

ajabpublications@gmail.com

अक्षरजुळणी

रावजी देसाई

मुख्यपृष्ठ

चित्रमित्र पब्लिसिटी, कोल्हापूर.

मुद्रक

जयंत प्रिंटरी

आवृत्ति

डिसेंबर, २०१३

किंमत

₹ १७०/-

थ्रेफ्ट ऑफ डायमंड्स

प्रकरण एक

... जॅक्सन विल हे सुंदर शहर सेंट जोन्स नदीकाठी वसलंय. यावेळी हे शहर घनदाट अंधाराच्या विळऱ्यात जरी दिसत असलं तरी मोठी हॉटेल, रेस्टॉरंट्स् अन मॉल्स; न्यु ऑनमर्क्युरी ट्यूबच्या प्रकाशात झगमगताना दिसताहेत. इथं सर्व लोक दिवसभर खूप कष्ट करतात. रात्री मात्र मौजमजा करण्यासाठी खाण पिण, फिरण एंजॉय करण्यासाठी बाहेर पडतात. जीवनाचा आनंद लुटतात.

रात्रीचा दिवस होतो. अंधाराला दूर पिटाळलं जात. बहुमजली इमारत व हॉटेलातून रंगीबेंगी प्रकाश, आपली सौंदर्यपूर्ण किमया दाखवित असतो. नृत्य संगीताचे आवाज सतत निनादत असतात. याच जॅक्सनविल शहरात एक प्रसिद्ध मद्यालय आहे. अगदी सेंटजोन्स नदीच्या काठावर. नदीचं पाणी निळंशार असलं तरी या मद्यालयातील काचेच्या पेल्यात नारंगी पाणी असतं. यावेळी बराच उशीर झालेला असल्यामुळे मद्यालयांत तीनच इसम हजर होते. दोन इसम एकमेकांसमोर बसून व्हिस्की पीत होते. एक म्हातारा बैरा बारमागे, सवयीन स्वतःवर लादलेला शांतपणा बाळगून उभा होता. इथं प्रकाश नाममात्र होता. मंद हिरवा प्रकाश व सिगारेटचा धूर यांनी बारचं वातावरण भरून गेलं होतं. बाकी सर्व शांत होतं. डावीकडे बसलेल्या इसमाचं नाव हडन होतं. जगातील प्राचीन चित्रकृती, प्राचीन व अर्वाचीन धातूच्या मूर्तीं व अन्टीक पीसच्या व्याख्येत बसणाऱ्या नानाविध वस्तू कुठल्याही देशातून चोरून, राजरोसपणे सावाचा आव आणून विकण्यात त्याचा हातखंडा होता. तो मूर्तीचोरांचा सप्राट होता. कुशाग्र बुद्धिमत्ता, कौशल्य व योजकतेच्या

आधरे; त्याने प्रत्येक योजना सफल करून दाखविली होती. वस्तूचं महत्त्व पटवून हातोहात ती गिन्हाइकाच्या गळ्यात बांधण्यात तो वाकबगार होता. या मार्गानं एडननं अलोट संपत्ती जमवली होती. जगातल्या मोजक्या गर्भश्रीमतात, त्याची गणना होत होती. पॅरीस, लंडन व दक्षिण फ्रान्समध्ये त्याचे अनेक बंगले होते. आपल्या लहरीप्रमाणे तो या सर्व बंगल्यामध्ये आळीपाळीनं विसावाला जात असे. एक उंच, रुबाबदार, डोर्झर काळेपांढरे केस असलेला व देखणा होता. त्याच्या चालण्या बोलण्यात, पोशाखात एवढा रुबाब असे की, लोक त्याला मान्यवर नेता किंवा वजनदार सरकारी समजत असत. या सुंदर – आकर्षक मुखवट्यामागे एक नंबरी महाचोर दडलेला आहे. हे कुणालाही जाणवत समजत असत. उजवीकडे बसलेल्या इसमाचं नाव ‘लू ब्राडी’ होतं. हासुद्धा एड प्रमाणेच चित्रकलेचा चोर होता. त्याचाही या क्षेत्रात मानमरातब होता. लू ब्राडीसुद्धा रुबाबदार होता. त्याचं खास वैशिष्ट्य म्हणजे, कुठल्याही प्रकारचं कुलूप तो सहज उघडू शके. हे कसब दुर्मीळ असतं; पण लू हे काम लीलया करीत असे. तो देखणा तर होताच; पण वेषांतर व रूपांतर करण्यात निष्णात होता. नाना प्रकारच्या, रंगाच्या दाढी – मिशा, विज त्याच्या मेकअपच्या वस्तू बैगेत नेहमी सोबत असत.

लू च्या चेहन्याची कातडी रबरासारखी होती. तोंडात कापसाचा बोळा दोन्ही गालात कोंबून, मुळात पातळ अन् लांबट असलेला चेहरा गोल करणं हे तो सहज करी. मोठमोठे आत कापूस भरलेले बनियन पायजम्यासारखे कपडे असत. लट्ठ दिसण्यासाठी तो आत असे व वरून जाड सूट घालीत असे. यामुळे ओळखीचे लोकही त्याला ‘विश’ न करता पुढे निघून जात. या कलेमुळे त्याचा पोलीस रेकॉर्ड नव्हता. त्यामुळे इंटरपोललासुद्धा त्याला ओळखता आले नव्हते. या दोघांनी मिळून अनेक मोहिमा पार पाडल्या होत्या. यावेळी ते भूतकाळात केलेल्या कामगिरीवरच चर्चा करीत बसले होते. नुकतीच पार पडलेली योजना जबरदस्त आव्हान देणारी होती, यावर दोघांचेही एकमत होते. वाशिंगटन संग्रहालयातून ‘कॅथरीन द ग्रेट’ या मूर्तीला त्यांनी सफाईनं उचललं होतं; परंतु या मूर्तीमुळे त्यांना विशेष अर्थिक लाभ झाला नव्हता. ते असंतुष्ट होते. “असं समज की आपल्या हाती काहीच पडलं नाही.” हडन सिगारेट पेटविताना डोळ्याच्या कोपन्यातून लू ब्राडीकडे लक्षपूर्वक पाहात म्हणाला. नुसत्या नजरेनं पुढला माणूस कसा तोलायचा हेही कसब हडनमध्ये होतं. यावर लू ब्राडी म्हणाला,

“यात एवढं उदास, दुःखी होण्याचं काय कारण? या धंद्यात सर्वच दिवस सारखे नसतात. एखादी नवीन योजना तयार कर. सगळा हिशेब बरोबर होऊन जाईल. चिंता कशाला?”

लू च्या बोलण्यात आवेश होता. हिंमत होती. हडन म्हणाला,

“खरं सांगू या रिकाम्या मद्यालयात, यासंबंधी विचार करण्यासाठीच मी बसलोय.” लू ब्राडीचे डोळे आशेनं चमकले. हडनच्या अधिक जवळ सरकत तो म्हणाला,

“पण योजना सफल होऊ शकणारी हवी. शिवाय मेहनत घेण्याची तयारी असणं अधिक आवश्यक आहे, असं मला वाटतं.”

“तू यात नवीन काय सांगितलंस? ऐक. माझ्या विश्वासातल्या माणसांच्या यादीत तुझांच नाव पहिलं आहे. तू ‘की’ परसन आहेस बाबास बरंड मला सांग, येत्या तीन आठवड्यात तू रिकामा आहेस? मला साथ देशील?”

प्रत्युत्तरादाखल लू च्या चेहन्यावर प्रसन्नतेचा भार पसरला.

“अरे, बोलतोस काय? तू मला हाक मारली अन् मी प्रतिसाद दिला नाही; असं कधी घडलंय का?” हडनची थट्टा करण्याच्या भावनेनं हसत हसत लू म्हणाला.

“छान. मला तुझ्याकडून हीच अपेक्षा होती.” हडसन ताठ बसत फरशीवर राख झटकून म्हणाला,

“गेल्या खेपेला मूर्ती चोरण्याची योजना डोक्यात शिजवताना, मी पैंडाईज शहरातील ‘स्पॅनिश बे’ हॉटेलमध्ये उतरलो होतो. तिथं माझ्या बरोबर फॅग क्लॉड केंड्रिंग होता. तीन दिवस आम्ही एकत्र होतो. फॅगच्या कर्तृत्वाबद्दल तुला कल्पना आहेच. इथं पैसा खूप खर्च झाला, कारण हे ‘डिलक्स’ हॉटेल आहे. भयानक महागडं. कारण इथं खोल्या नाहीतच, फक्त सूटस् आहेत. तेही गर्भश्रीमंतांना परवडणारे. उत्तम सुखसोईनीयुक्त असं हे हॉटेल, सर्वोत्तम हॉटेलात गणना होईल असं आहे. इथं नुसते सूटस! ज्याला सूट होतं त्यानं राहावं; पण इथंसुद्धा अँडव्हान्समध्ये बुकिंग करावं लागतं.”

हे वर्णन ऐकून ब्राडीनं आश्चर्यचकित होऊन डोळे विस्तारले. म्हणाला ... “तूस अन् तिथंड उतरला होतास?”

“म्हणजे काय? मी मधा काय सांगितलं? तो जोक नाही. ते एक सत्य आहे. या हॉटेलचा मालक डूलक नावाचा फ्रांसीसी माणूस आहे. आपल्या व्यापारात तो हुशार आहे. त्यानं हुशार, अति दक्ष व सक्षम नोकरांची भरती हॉटेलच्या व्यवस्थेसाठी केली आहे. आतला एकूण देखावा अवर्णनीय आहे. गर्भश्रीमंतांची – स्त्रीपुरुषांची नुसती गर्दी असते.”

एखाद्या कुशाग्र बुद्धीच्या विद्यार्थ्यानं, विद्वान शिक्षकाचं बोलणं लक्षपूर्वक ऐकावं; तसं ब्राढी हडनकडे पाहात ऐकत होता.

“तुला काय सांगू? नवरा श्रीमंत झाला की त्यांच्या बायकांमध्ये स्पर्धा सुरु होते. श्रीमंतांचं प्रदर्शन अधिकाधिक महागडे कपडे व दागिने घालून केलं जातं. प्रत्येक पत्नी, दुसऱ्याच्या पत्नीपेक्षा आपण अधिक वरचढ, श्रीमंत कशा दिसू, याच विचारात गुरफटलेली असते. एकीनं हिन्यांचा एक पदरी नेकलेस घातला, तर दुसरी तसाच दोन पदरी अलंकार घालून, पहिलीच्या आगेमागे मिरवत असते.

स्त्रियांचा स्वभाव जगभर असाच असतो. नवन्याच्या मागे भुंगा लावून मनासारखं मिळेपर्यंत त्या स्वस्थ बसत नाहीत. जर श्रीमती स्नुकजवळ एक हिन्यांचा हार असेल, तर मिसेस पुक तस्साच किंवा त्याहून सरस हार उकळल्याशिवाय राहात नाही.

यामुळे रात्रीचं दृश्य प्रेक्षणीय असतं. अंगभर हिन्यांचा झगमगाट लादून बायका नुसत्या मिरवत असतात. मी तीन – चारदा तिथं जेवलो. लोकांत मिसळलो. कोटी – कोटी किंमतीच्या हिन्या माणकांचं दर्शन एकाच हॉलमध्ये मी पहिल्यांदाच पाहिलं अन् आश्चर्यचकित झालो.”

हडसन बोलत होता. ब्राढीनं हे ऐकून निःश्वास सोडला. नंतर म्हणाला,
“मग ... ? विचार काय आहे?”
“आपण या हॉटेलवर हल्ला का करू नये?”
“करायलाच पाहिजे; पण यातून प्राप्ती?”
“सहा कोटीपेक्षाही अधिक. कदाचित हाही अंदाज कमी पडेल. अगणित कोटी म्हण हवं तर ...”

हडनला लू ब्राढीच्या डोळ्यातील उत्सुकता नि चमक स्पष्ट दिसत होती. ती जितकी वाढवता येर्इल तितकी वाढवण्याचा त्याचा प्रयत्न होता.” म्हणजे तुझ्या डोक्यात काहीतरी शिजतंय. तुझी योजना सांग. माझा तर विश्वासच बसत नाही. समजा, तुझी योजना तयार असली तरीही, ती तडीस कशी जाणार? माझ्या मनातला गोंधळ दूर करशील की ...”

ब्राढी आपलं डोकं खाजवित म्हणाला,
“होईल. योजना मी आखतोय, म्हणजे तडीस जाईलच. फक्त एक गोष्ट मी स्पष्ट करतो. जर सहा कोटी मिळाले, तर त्यातले दोन कोटी तुझे व चार कोटी माझे. कारण पावलोपावली, अपेक्षित – अनपेक्षित खर्च मीच करणार आहे. नेहमीप्रमाणे

योजना माझी पण ... ती पार पाडण्यात तुझा सहभाग मोठा व महत्वाचा राहील ...”
हडन म्हणाला,

“हरकत नाही. माझा तुझ्यावर विश्वास आहे. परस्परांवरील विश्वास हाच यशस्वितेचा पाया आहे. त्याला तडा जाता कामा नये. माझ्याशिवाय तू काहीच करू शकत नाही आणि मी तुझ्याशिवाय लंगडा आहे. आपण परस्परावलंबी आहोत, हे खरंय की नाही?”

ब्राडीनं शेकहॅन्ड करण्यासाठी हात पुढे करताच हडननं तो घट्ट पकडून ठेवला व म्हणाला, “खरंय तुझां म्हणणं. एवढा प्रचंड दोडा पडल्यावर पैरेडाईज शहरात प्रचंड धावपळ सुरू होईल. तुला तर ठाऊक आहे, पैरेडाईज पोलीस व मियामी पोलीस जिंदासारखे, झपाटल्यासारखे चोरांच्या मागे लागतात. त्यामुळे वातावरण थंड झाल्याशिवाय आपल्याला माल शहराबाहेर काढणं शक्य होणार नाही.”

“मग? काय करणार अशावेळी?” ब्राडीनं भुवया उंचावून विचारलं.

“यासाठी मी लुटीचा माल काही दिवस फॅंग केंद्रीकसजवळ ठेवणार आहे. तो आपल्या विश्वासातला आहे. त्यामुळे चिंतेचं कारण नाही. मी बोलेन त्याच्याशी.”

हे ऐकताच ब्राडी डोळे विस्फारून म्हणाला, “अरे बाबा कुठल्या बदमाशाचं नाव सांगतोस?”

“हे बघ लू, तू त्याला जवळून ओळखत नाहीस. माणूस भरोशाचा आहे.”

हडननं लू ब्राडीची समजूत घालण्याचा प्रयत्न केला.

“बरं ते जाऊ दे. ही नंतरची गोष्ट आहे. तू मला योजना सांगणार होतास ना?”

ब्राडी शांत होत म्हणाला. हडननं बारमनला खुणेनं जवळ बोलावून व्हिस्कीचे दोन पेज द्यायला सांगितले. समोर व्हिस्की येताच दोघांचीही मनं आंदोलीत झाली होती. एकानं बायकांच्या अंगावरील हिन्यांचे ढीग पाहिले होते; तर दुसरा नुसं वर्णन ऐकून गार झाला होता.

“लू, मी जेव्हा या हॉटेलात होतो,” हडन चियर्स करीत म्हणाला,

“तेव्हा माझी भेट अचानक एका म्हाताच्या बाईशी झाली, ती हिन्यांनी मढवलेली होती, किंवा हिन्यांचा ढिग तिनं आपल्या अंगावर लादला होता. नखशिखांत हिरेजडित म्हातारी होती ती. मी तिच्याकडे आकर्षित झालो आहे, हे लक्षात येताच ती खूपच प्रसन्न झाली होती. तिचा पती पाच वर्षांपूर्वीच मरण पावल्याचं तिनं मला सांगितलं. त्यामुळे विसंगुळा म्हणून मी एक महिना या हॉटेलात घालवले; असं ती म्हणाली ती सतत एक तास आपल्या मुलांबद्दल, नातवंडांबद्दल

बोलत माझं डोकं चाटत राहिली. तिचा नवरा पेट्रोलच्या धंद्यात असल्यामुळे कोठ्याधीश होता. तिनं मला आपल्या नातेवाइकांचा अलबम दाखविला. मी मुकाठ्यानं पाहिला. तुला ठाऊक आहे की, बायका माझ्याकडे पटकन आकर्षित होतात. मी तिच्या वैभवाची भरपूर स्तुती केली.

तिला मी जेव्हा विचारलं की, आजकालच्या असुरक्षित जीवनात, केव्हा चोरी होईल? केव्हा डाका पडेल? केव्हा पिस्तुलधारी समोर येऊन लुबाडून जाईल? काहीच नेम नाही. मग असं असताना तुम्हाला एवढे अलंकार घालण्याची भीती नाही वाटत?”

“मग काय म्हणाली ती म्हातारी?” ब्राडी.

“म्हणाली, मी फक्त हॉटेलात असं वैभवशाली प्रदर्शन हॉलमध्ये भरलं असतानाच मी हे अलंकार वापरते. हे घालून बाहेर फिरण्याचा मूर्खपणा मी करीत नाही. या हॉटेलात सुरक्षेची व्यवस्था इतकी चोख आहे की, कुणी स्वप्नातही हॉटेलात लूटमारी करण्याची साधी कल्पनासुद्धा करू शकणार नाही. या म्हातारीला मी विश्वासात घेऊन विचारल्यावर तिनं मला सांगितलं की, प्रत्येक ग्राहकाला हॉटेलात सूट मिळाल्यावर एक पेटी देण्यात येते. या पेटीला नंबर (आकडे) असलेलं कुलूप दिलं जातं. कुलूप बंद करण्या व उघडण्याआधी नंबरची जुळवणी कशी करायची हे समजावून सांगण्यात येतं. झोपण्यापूर्वी ग्राहक हिन्यांचे दागिने या पेटीत बंद करून कुलूप लावतात. कुलूप व्यवस्थित लागलंय याची खात्री केल्यावर; सुरक्षा अधिकारी येतात व ही पेटी, त्यांच्या लॉकरमध्ये बंद करून ठेवतात. समजला?”

आश्चर्यचकित झालेला लू ब्राडी म्हणाला,

“अशी नंबरची कुलूप उघडणं, माझ्या डाव्या हाताचा मळ आहे. मी यूंड उघडू शकतो ...”

“मला ठाऊक होतं की, ... तू हेच म्हणशील.” हडन.

ब्राडी काहीवेळ विचार करून म्हणाला, “हॉटेलची तिजोरी कशा प्रकारची आहे? लॉकर असेल, तर रुमचं कुलूप कसं आहे?”

“याचा शोध घेणं, तुझं काम आहे लू. मलातर हेसुद्धा ठाऊक नाही की, ही तिजोरी हॉटेलात कुठं ठेवली आहे.” हडन खांदे उडवत म्हणाला.

“बरं ... तिथल्या सुरक्षा व्यवस्थेबद्दल सांग, जर माहीत असेल तर ...!” ब्राडी.